

יוסי, ודאי יפה אמרת, וכך הוא, וכך שמעתי הדבר ושכחתי אותו, ואני שמעתי זה, והכל באחד עולה.

עכשו תפלה במקום קרנן, וצריך אדם לסדר שבח רבוננו פראוי, ואם לא יסדר, אין תפלתו תפלה. בא ראה, סדור שלם של שבחו של הקדוש ברוך הוא - מי שיודע ליחד את השם הקדוש פראוי, שבזה מתעוררות ונשפעות ברכות לכל העולמות. אמר רבי חזקיה, לא השרה הקדוש ברוך הוא את ישראל בגלות בין העמים אלא כדי שיתברכו שאר העמים בגלגלם, שהרי הם משפיעים ברכות מלמעלה למטה בכל יום.

הרבו. עד שהיו הולכים, ראוי נחש אחד שהיה מסתובב [ומצדד] בדרך, וסטי מן הדרך. בא אליהם איש אחד. הרג אותו הנחש. החזירו ראשיהם וראו את אותו איש שמת. אמרו, ודאי אותו נחש עשה את שליחות רבוננו. ברוך הרחמן שהצילנו. פתח רבי יוסי ואמר, יהי דן נחש עלי דרך, מתי היה דן נחש? בימי ירבעם, שפתוב (מלכים א יב) ואת האחד נתן בדן. למה נתן שם עלי דרך, על אותו הדרך? כדי למנע [אותו דרך שעולים] שלא יעלו לירושלים [ולא יעלו שם]. וזה דן היה להם נחש לישראל עלי דרך, עלי דרך ודאי, כמו שנאמר ויועץ המלך וגו'. שפיפון עלי ארץ, שעקץ את ישראל. והכל לא היה אלא עלי דרך ועלי ארץ, למנע מישראל שלא יעלו לירושלים לחגג חגיגהם ולהקריב קרבנות ועולות ולעבד שם.

שפיר קא אמרת, והכי הוא, והכי שמענא מלה, ואנשנא לה, ואנא שמענא הא, וכלא בחד סלקא.

השתא צלותא באתר דקרנא, וכעי בר נש לסדרא שבחא דמריה פדקא יאות, ואי לא יסדר צלותיה, לאו צלותיה צלותא. תא חזי, סדורא שלים דשבחא דקודשא בריך הוא, מאן דיידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות, דבהאי מתערין עלאין ותתאין, ונגדי ברכאן לכלהו עלמין.

אמר רבי חזקיה, לא אשרי קדשא בריך הוא לישראל בגלותא ביני עממיא, אלא בגין דיתברכון שאר עמין בגיניהון, דהא אינון נגדין ברכאן מלעילא לתתא כל יומא.

אזרו, עד דהוו אזלי, חמו חד חוץ דהוה קמסחר (ואסטר) בארץא. סטו מארץא. אתא בר נש אחרא לגבייהו, קטיל ליה חוץא. אהדרו רישייהו, וחמו ליה, לההוא בר נש דמית. אמרו, ודאי ההוא נחש, שליחותא דמריה קא עביד. בריך רחמנא דשזביננא. פתח רבי יוסי ואמר, יהי דן נחש עלי דרך. אימתי הוה דן נחש, ביומוי דירבעם, דכתיב, (מלכים א יב) ואת האחד נתן בדן אמאי אתייהיב תמן עלי דרך. על ההוא ארץ, דיתמנע (ההוא דרך דסלקון) דלא יסלקון לירושלם (ולא יסלקון תמן). ודא דן, הוה לון נחש לישראל עלי דרך, עלי דרך ודאי, כמה דאת אמר, (מלכים א יב) ויועץ המלך וגו'. שפיפון עלי ארץ. דעקיץ לון לישראל. וכלא לא הוה אלא עלי דרך, ועלי ארץא, לאתמנעא מישראל דלא יסלקון לירושלם, למיתג חגייהו, ולקרבא קרבנין ועלוון, למפלח תמן.

(דף רמד ע"ב)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּמָטוּ בְּרַכָּאן לִידָא
 דְּמֹשֶׁה, לְבְרַכָּא לְכַלְהוּ שְׁבָטִים, חָמָא
 לְדָן דִּיהוּ קָטִיר בְּחוּיָא, אֲהֵדֵר קָטֵר לִיה
 בְּאַרְיָא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (דברים לג) וּלְדָן אָמַר
 דָּן גֹּוֹר אַרְיָה יִזְנַק מִן הַבֶּשֶׂן. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין
 (דאיהו) דִּיהָא שִׁירוּתָא וְסוּפָא דְאַרְבַּע דְּגָלִין
 קָטִיר בִּיהוּדָה דְּאִיהוּ מְלָפָא, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר,
 גֹּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה, וְהוּא שִׁירוּתָא דְּדִגְלִין.
 וְסוּפָא דְּדִגְלִין דָּן, דְּכִתִּיב דָּן גֹּוֹר אַרְיָה וְגו',
 לְמַהוּי שִׁירוּתָא וְסוּפָא קָטִיר בְּחַד אֲתֵר:

לִישׁוּעָתָךְ קוּיָתִי ה', רַבִּי חֲזִיָא אָמַר, (בְּרַכְתִּיב)
 כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (שופטים יג) וְהוּא יַחַל
 לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים. אָמַר (ס"א
 רבי אהא), וְכִי אֲמַאי קוּיָתִי וְהָא סָלִיק הָוֵה יַעֲקֹב
 מִעַלְמָא בְּהוּא זְמַנָּא מִכְּמָה שְׁנִין. אֲמַאי
 אָמַר דְּאִיהוּ מְחַכָּה לְהוּא יְשׁוּעָה. (ס"א אלא ודא)
 אָמַר לִיה וְדָאִי רְזָא דְמָלָה, בְּרַכְתִּיב, (שמות יז)
 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבְרֵי יִשְׂרָאֵל,
 יִשְׂרָאֵל סָתָם. אוֹף הִכָּא וְהוּא יַחַל לְהוֹשִׁיעַ
 אֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָתָם. בְּגִינֵי כֵךְ אָמַר,
 לִישׁוּעָתָךְ קוּיָתִי ה'.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא. וְדָאִי הִכִּי הוּא, וְשִׁפִּיר.
 זַפָּאָה חוּלְקָהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא, דִּידְעִי
 לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוּרֵיָתָא, לְמַזְפִּי כְּהָ לְחִיָּין
 דְּלַעִילָא. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (דברים ל) כִּי הוּא חֲזִיָּךְ
 וְאוּרְךְ יִמִּיךְ לְשִׁבְתָּ עַל הָאֲדָמָה וְגו'.

גַּד גְּדוּד יְגוּדְנוּ וְהוּא יְגַד עָקֵב. רַבִּי יִיסָא
 אָמַר, מְגַד אֲשַׁתְּמַע, דְּהָא חִילִין יִפְקוּן
 לְאַגְחָא קְרָבָא, מִשְׁמַע דְּכִתִּיב גַּד, בְּכָל אֲתֵר
 גִּימָ"ל דְּל"ת, חִילִין וּמִשְׁרִיָּין נִפְקִי מִנִּיָּהוּ.
 דְּהָא גִימָ"ל יְהִיב, וְדָל"ת לְקִיט. וּמִהִכָּא (נ"א
 וּמִשְׁכָּא) כְּמָה חִילִין וְכְמָה מִשְׁרִיָּין תְּלִיין בְּהוּ.

בָּא רָאָה, בְּשַׁעֲהָ שְׁהִיָּעוּ
 הַבְּרִכוֹת לִיד מֹשֶׁה לְבְרַךְ אֶת כָּל
 הַשְּׁבָטִים, רָאָה אֶת דָּן שְׁהִיָּה
 קָשׁוּר בְּנֹחַשׁ, חֲזוֹר וְקָשֶׁר אוֹתוֹ
 בְּאַרְיָה, זְהוּ שְׁכָתוּב (דברים ל) וּלְדָן
 אָמַר דָּן גֹּוֹר אַרְיָה יִזְנַק מִן הַבֶּשֶׂן.
 מָה הַטַּעַם? כְּדִי [שְׁהוּא] שְׁהִיָּה
 רֵאשִׁית וְסוּף, שֶׁל אַרְבַּעַת
 הַדְּגָלִים קָשׁוּר בִּיהוּדָה, שְׁהוּא
 מְלָךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר גֹּוֹר אַרְיָה
 יְהוּדָה, וְהוּא רֵאשִׁית הַדְּגָלִים,
 וְסוּף הַדְּגָלִים הוּא דָּן, שְׁכָתוּב דָּן
 גֹּוֹר אַרְיָה וְגו', לְהִיּוֹת רֵאשִׁית
 וְסוּף קָשׁוּרִים בְּמָקוֹם אֶחָד.

לִישׁוּעָתָךְ קוּיָתִי ה'. רַבִּי חֲזִיָא
 אָמַר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שופטים יג) וְהוּא
 יַחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד
 פְּלִשְׁתִּים. אָמַר (רבי אהא), וְכִי לְמָה
 קוּיָתִי, וְהָרִי הִסְתַּלַּק יַעֲקֹב מִן
 הָעוֹלָם בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן מִלְּפָנֵי
 שְׁנַיִם? לְמָה אָמַר שְׁהוּא מְחַכָּה
 לְאוֹתָהּ הַלִּישׁוּעָה? [אלא ודא] אָמַר
 לוֹ, וְדָאִי סוּד הַדְּבַר כְּפָתוּב (שמות
 יז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ
 וְגִבְרֵי יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָתָם. אָף
 כְּאֵן וְהוּא יַחַל לְהוֹשִׁיעַ אֶת
 יִשְׂרָאֵל - יִשְׂרָאֵל סָתָם. לְכֵן אָמַר
 לִישׁוּעָתָךְ קוּיָתִי ה'.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, וְדָאִי כֵךְ הוּא,
 וְיַפָּה. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
 שְׁיֹודְעִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה כְּדִי
 לְזַכּוֹת כְּהָ בְּחַיִּים שְׁלַמְעֵלָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (דברים ל) כִּי הוּא חֲזִיָּךְ
 וְאוּרְךְ יִמִּיךְ לְשִׁבְתָּ עַל הָאֲדָמָה
 וְגו'.

גַּד גְּדוּד יְגוּדְנוּ וְהוּא יְגַד עָקֵב.
 רַבִּי יִיסָא אָמַר, מְגַד נִשְׁמַע שְׁהָרִי
 חִלּוֹת יִצְאוּ לְעֶרְךְ קְרָב, מִשְׁמַע
 שְׁכָתוּב גַּד. בְּכָל מָקוֹם גִּימָ"ל
 דְּל"ת, חִלּוֹת וּמְחַנּוֹת יוֹצְאִים
 מֵהֶם, שְׁהָרִי גִימָ"ל נוֹתֵן וְדָל"ת
 לוֹקַח, וּמִכָּאֵן [וּמוֹשְׁכָת] כְּמָה חִלּוֹת
 וְכְמָה מְחַנּוֹת תְּלוּיִים בְּהֶם.